

Bruxelles, 28.6.2021.
COM(2021) 323 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

**Strateški okvir EU-a za zdravlje i sigurnost na radu za razdoblje 2021.–2027.
Sigurnost i zdravlje na radu u svijetu rada koji se mijenja**

{SWD(2021) 148 final} - {SWD(2021) 149 final}

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU
REGIJA**

**Strateški okvir EU-a za zdravlje i sigurnost na radu za razdoblje 2021.–2027.
Sigurnost i zdravlje na radu u svijetu rada koji se mijenja**

1. SIGURNOST I ZDRAVLJE NA RADU U EU-U

1.1. Važnost zdravlja i sigurnosti na radu

Zakonodavstvo EU-a o sigurnosti i zdravlju na radu ključno je za zaštitu zdravlja i sigurnosti gotovo 170 milijuna radnika u EU-u¹. Zaštita ljudi od opasnosti za zdravlje i sigurnost na radnom mjestu ključan je element za postizanje održivih dostojnih radnih uvjeta za sve radnike. Omogućuje smanjenje zdravstvenih rizika na radu i poboljšanje standarda sigurnosti i zdravlja na radu u EU-u u svim sektorima. Međutim, izazovi su i dalje prisutni, a pandemija bolesti COVID-19 povećala je rizike koje je potrebno otkloniti.

Zaštita zdravlja i sigurnosti radnika, sadržana u Ugovorima² i Povelji o temeljnim pravima³, jedan je od ključnih elemenata gospodarstva EU-a u interesu građana. Pravo na zdravo i sigurno radno mjesto obuhvaćeno je desetim načelom europskog stupa socijalnih prava i ključno je za postizanje ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda⁴. Isto je tako sastavni dio europske zdravstvene unije, čija je izgradnja u tijeku.

U novom okviru za sigurnost i zdravlje na radu za razdoblje 2021.–2027., najavljenom u akcijskom planu za provedbu europskog stupa socijalnih prava⁵, utvrđuju se ključni prioriteti i mjere potrebni za poboljšanje zdravlja i sigurnosti radnika u sljedećim godinama u kontekstu postpandemijskog svijeta obilježenog zelenom i digitalnom tranzicijom, gospodarskim i demografskim izazovima te promjenom poimanja tradicionalnog radnog okruženja.

Zdravi i sigurni radni uvjeti preduvjet su za zdravu i produktivnu radnu snagu. Nikoga ne bi smjele pogađati bolesti ili nesreće povezane s poslom. To je i važan aspekt održivosti i konkurentnosti gospodarstva EU-a.

---

¹ Eurostat, *lfsa_eegan2*, samo zaposlenici (ne računajući radnike u obiteljskom poduzeću).

² https://europa.eu/european-union/law/treaties_hr

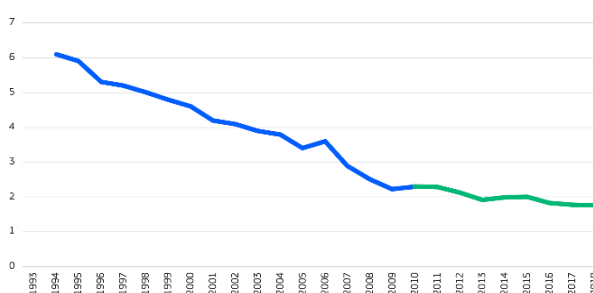
³ Povelja Europske unije o temeljnim pravima, *SL C 326, 26.10.2012., str. 391.*

⁴ <https://sdgs.un.org/goals>

⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_hr

U posljednja tri desetljeća ostvaren je znatan napredak u području sigurnosti i zdravlja na radu: broj nesreća na radu sa smrtnim ishodom u EU-u smanjio se za oko 70 % između 1994. i 2018. (slika 1). Iako su čimbenici kao što su deindustrijalizacija i bolja zdravstvena skrb nesumnjivo pridonijeli tom smanjenju, važnu ulogu imao je i sustav EU-a za sigurnost i zdravlje na radu. Unatoč tom napretku, 2018. i dalje je bilo više od 3 300 nesreća sa smrtnim ishodom i 3,1 milijun nesreća bez smrtnih posljedica u EU-27, a svake godine više od 200 000 radnika umre od bolesti povezanih s radom. To uzrokuje golemu ljudsku patnju. Stoga je održavanje i poboljšanje standarda zaštite radnika trajni izazov i potreba.

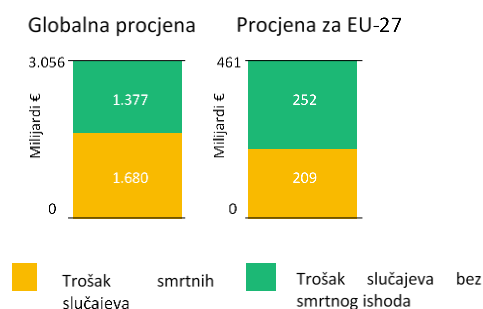
Slika 1. Nesreće na radu sa smrtnim ishodom u EU-u – 1994.–2018. (slučajevi na 100 000 zaposlenih osoba)

Izvor: Eurostat, podaci za zajedničke gospodarske sektore u EU-15 (1994.–2009.) i za sve gospodarske sektore u EU-27 (2010.–2018.).

Osim zdravlja i dobrobiti, postoje i snažni gospodarski razlozi za visoku razinu zaštite radnika. Troškovi nesreća i bolesti povezanih s radom za gospodarstvo EU-a iznose više od 3,3 % BDP-a godišnje⁶ (oko 460 milijardi EUR 2019.) (slika 2). Iako su posljedice za dobrobit koje stoje iza tih brojkii nemjerljive, dobra praksa u području sigurnosti i zdravlja na radu pomaže poduzećima da postanu produktivnija, konkurentnija i održivija. Procjene pokazuju se da je za svaki euro uloženi u sigurnost i zdravlje na radu povrat za poslodavca otprilike dvostruko veći⁷. Čvrsta struktura potpore za sigurnost i zdravlje na radu koja ispunjava posebne potrebe MSP-ova, koji čine okosnicu gospodarstva EU-a, pružit će ključan doprinos održivom gospodarstvu i uspjehu sigurnosti i zdravlja na radu u EU-u u cjelini. Dobrim sustavom sigurnosti i zdravlja na radu smanjuju se i troškovi zdravstvene skrbi i

Slika 2. Društveni troškovi ozljeda i bolesti povezanih s radom, 2019. (u milijardama EUR)

Izvor: An international comparison of the cost of work-related accidents and illnesses (Međunarodna usporedba troškova nesreća i bolesti povezanih s radom) (EU-OSHA, 2017.), procjena na temelju podataka Eurostata i Svjetske banke.

⁶ Ta je brojka izračunana upotrebom postotka godina izgubljenog zdravog života (DALY) u ukupnom broju godina rada radnog stanovništva EU-a pomnoženog s BDP-om EU-a. DALY se izračunava zbrajanjem izgubljenih godina života (YLL) i godina života s invaliditetom (YLD) za nesreće i bolesti sa smrtnim ishodom i bez smrtnih posljedica.

⁷ Europska komisija, Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje, *Socio-economic costs of accidents at work and work-related ill health – final report*, (Društveno-ekonomski troškovi nesreća na radu i lošeg zdravlja uzrokovanog radom – završno izvješće), 2011.

⁸ Tompa, E. *IWH economic analysis recommends a combination of methods to reduce silica dust exposure* (Na temelju ekonomske analize IWH-a preporučuje se kombinacija metoda za smanjenje izloženosti prašini silicijeva dioksida), At Work, izdanje 101, ljeta 2020.: Institute for Work & Health, Toronto.

druga društvena opterećenja, dok su, za razliku od toga, troškovi lošeg sustava sigurnosti i zdravlja na radu visoki za pojedince, poduzeća i društvo.

Pandemija bolesti COVID-19 pokazala je koliko su sigurnost i zdravlje na radu važni za zaštitu zdravlja radnika, funkcioniranje našeg društva i kontinuitet ključnih gospodarskih i društvenih aktivnosti. Stoga put prema oporavku i ponovnom pokretanju produktivnosti mora uključivati i obnovljenu obvezu da sigurnost i zdravlje na radu ostanu prioriteta te da se poboljšaju sinergije između politika sigurnosti i zdravlja na radu i politika javnog zdravlja.

1.2. Sustav EU-a na djelu

Postignuća EU-ova pristupa sigurnosti i zdravlju na radu mogu se objasniti dvama čimbenicima. Prvo, EU i države članice razvili su **napredan regulatorni sustav** za utvrđivanje preventivnih i zaštitnih mjera za otklanjanje profesionalnih rizika. Drugo, sustav se oslanja na **tripartitni pristup** kojim su radnici, poslodavci i vlade aktivno uključeni u razvoj i provedbu tih mjera za sigurnost i zdravlje na radu na razini EU-a i na nacionalnoj razini. Nadalje, stalna potpora koja se posebno pruža mikropoduzećima i MSP-ovima pomaže u pravilnoj primjeni pravila o sigurnosti i zdravlju na radu.

Zakonodavni okvir EU-a o sigurnosti i zdravlju na radu sastoji se od okvirne direktive i 24 posebne direktive koje su s vremenom izrađene. **Okvirna direktiva o sigurnosti i zdravlju na radu**⁹ iz 1989. temelj je **zajedničkih načela i minimalnih standarda u EU-u**. Usmjerena je na kulturu sprečavanja rizika i njome se utvrđuju obveze poslodavaca u pogledu: i. procjena rizika; ii. preventivnih mjera; iii. pružanja informacija o sigurnosti i zdravlju na radu radnicima; iv. osposobljavanja; v. savjetovanja; i vi. ravnomjernog sudjelovanja. Te se obveze primjenjuju u svim sektorima i zanimanjima te na javne i privatne poslodavce. **Posebne direktive** odnose se na određene rizike, skupine i okruženja¹⁰.

Zakonodavstvo EU-a o sigurnosti i zdravlju na radu razvija se u bliskoj suradnji sa **Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu (ACSH)**¹¹, tripartitnim tijelom koje se sastoji od predstavnika nacionalnih vlada, sindikata i organizacija poslodavaca. **Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA)** pruža smjernice i alate koji zajedno sa sličnim nacionalnim, internetskim alatima: i. pružaju sektorske informacije koje su prvenstveno usmjerene na mala i srednja poduzeća (MSP-ove) jer ona zapošljavaju većinu radnika u EU-u i često se suočavaju s većim preprekama u osiguravanju zdravlja i sigurnosti na radu; i ii. usmjeravaju poslodavce u svim

---

⁹ Direktiva Vijeća od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu (89/391/EEZ).

¹⁰ Provedba Okvirne direktive i povezanih direktiva EU-a o sigurnosti i zdravlju na radu za razdoblje 2013.–2017. predstavljena je u popratnom radnom dokumentu službi Komisije SWD(2021) 148/2.

¹¹ Odluka Vijeća od 22. srpnja 2003. o osnivanju Savjetodavnog odbora za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu (2003/C 218/01), SL C 218, 13.9.2003.

koracima u postupku procjene rizika¹². **Odbor viših inspektora rada (SLIC)**¹³ daje mišljenja o provedbi zakonodavstva EU-a o sigurnosti i zdravlju na radu te promiče razmjenu znanja o praksi inspekcije rada.

1.3. Nadovezivanje na prethodne strateške okvire i opsežno savjetovanje

Gotovo 20 godina strateški okviri EU-a za sigurnost i zdravlje na radu imali su ključnu ulogu u načinu na koji nacionalna tijela i socijalni partneri odlučuju o ciljevima sigurnosti i zdravlja na radu. Ti ciljevi uključuju i. veće usklađivanje zajedničkih prioriteta; ii. olakšavanje suradnje; iii. poticanje ulaganja u sigurnost i zdravlje na radu; i iv. promicanje konkretnih mjera na razini radnog mjesta.

Ključni **prioriteti strateškog okvira za razdoblje 2014.–2020.**¹⁴, kao što su sprečavanje bolesti povezanih s radom, suočavanje s demografskim promjenama i provedba zakonodavstva, **ogledaju se i u svim nacionalnim okvirima**¹⁵. Neka od **ključnih postignuća** na razini EU-a u okviru prethodnog strateškog okvira obuhvaćaju: i. tri ažuriranja Direktive o karcinogenim i mutagenim tvarima¹⁶ i prijedlog za četvrto ažuriranje; ii. ažuriranja u cilju osuvremenjivanja četiriju direktiva, među ostalim u područjima graničnih vrijednosti izloženosti i bioloških agensa; iii. velik broj široko upotrebljivanih **smjernica i internetskih alata** agencije EU-OSHA za poslodavce, koji se među ostalim odnose na COVID-19; i iv. inspeksijske vodiče i alate koje je razvio SLIC.

Taj se strateški okvir temelji na pregledu stanja u odnosu na postignuća u provedbi strateškog okvira EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu 2014.–2020. Pregledom stanja utvrđen je niz izazova povezanih s kratkoročnom provedbom strateškog okvira s obzirom na: i. ograničenja resursa u državama članicama; ii. potrebu za većim naglaskom na profesionalnim bolestima, demografskim promjenama, psihosocijalnim rizicima i mišićno-koštanim poremećajima; i iii. potrebu da se pomogne inspektoratima rada i poduzećima da poboljšaju svoje standarde sigurnosti i zdravlja na radu.

Taj se strateški okvir temelji i na **informacijama prikupljenima od širokog raspona dionika**, što odražava angažman svih dionika oko njegove provedbe. Temelji su utvrđeni u izvješću agencije EU-OSHA o nacionalnim strategijama za sigurnost i zdravlje na radu, posebnom evaluacijskom izvješću i naprednim alatima za istraživanja. Dodatni ključni doprinos tom okviru proizlazi iz: i. nekoliko zaključaka Vijeća¹⁷; ii. izvješća¹⁸,

¹² Primjerice, dosad je objavljeno 250 internetskih interaktivnih alata za procjenu rizika (OiRA), a u izradi ih je više od 70. S pomoću tih alata provedeno je više od 173 000 procjena rizika.

¹³ SLIC predstavlja tijela država članica za inspekciju rada.

¹⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o strateškom okviru EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu 2014.–2020., COM(2014) 332 final

¹⁵ Izvješće o nacionalnim strategijama u području sigurnosti i zdravlja na radu u EU-u. EU-OSHA 2019.

¹⁶ Direktiva 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu.

¹⁷ Zaključci Vijeća od 13. lipnja 2019. „Promjene u svijetu rada: promišljanja o novim oblicima rada i učincima na sigurnost i zdravlje radnika” (rumunjsko predsjedništvo); Zaključci Vijeća od 10. prosinca 2019. „Novi strateški okvir EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu: poboljšanje provedbe

preporuka, saslušanja i drugih razmjena mišljenja s Europskim parlamentom; iii. razmjene mišljenja sa socijalnim partnerima i neovisnim stručnjacima; iv. odgovora iz otvorenog javnog savjetovanja; i v. mišljenja Savjetodavnog odbora za sigurnost i zdravlje na radu.

Temelji se i na informacijama dobivenima procjenom praktične provedbe Okvirne direktive 89/391/EEZ o sigurnosti i zdravlju radnika na radu i 23 s njome povezane direktive EU-a za razdoblje 2013.–2017.

U radnom dokumentu službi Komisije¹⁹ i sažetom izvješću²⁰ priloženom ovoj Komunikaciji sažeti su ti rezultati.

2. AŽURIRANA VIZIJA ZA SIGURNOST I ZDRAVLJE NA RADU – TRI KLJUČNA CILJA

Prioriteti prethodnog okvira relevantni su i danas. Međutim, potrebne su daljnje mjere u području sigurnosti i zdravlja na radu u EU-u kako bi se radna mjesta prilagodila sve bržim promjenama u gospodarstvu, demografiji, obrascima rada i društvu u cjelini²¹. Za određeni dio radnika u EU-u koncept radnog mjesta postaje fluidniji, ali i složeniji jer se pojavljuju novi organizacijski oblici, poslovni modeli i industrije. Pandemija bolesti COVID-19 naglasila je te složenosti te je politiku sigurnosti i zdravlja na radu i politiku javnog zdravlja učinila međusobno povezanimima nego ikad prije.

Strateški okvir stoga je usmjeren na **tri usko povezana ključna cilja** za sljedeće godine:

- predviđanje **promjena** u novom svijetu rada prouzročenih zelenom, digitalnom i demografskom tranzicijom i upravljanje tim promjenama,
- poboljšanje **prevencije** nesreća i bolesti na radnom mjestu,
- povećanje **pripravnosti** za sve potencijalne buduće zdravstvene krize.

Kako bi se ti ciljevi ostvarili, potrebne su mjere na razini EU-a, nacionalnoj i sektorskoj razini te na razini poduzeća.

Provedba tih triju ciljeva temeljit će se na: i. socijalnom dijalogu; ii. jačoj bazi dokaza; iii. jačanju provedbe; iv. informiranju; i v. financiranju.

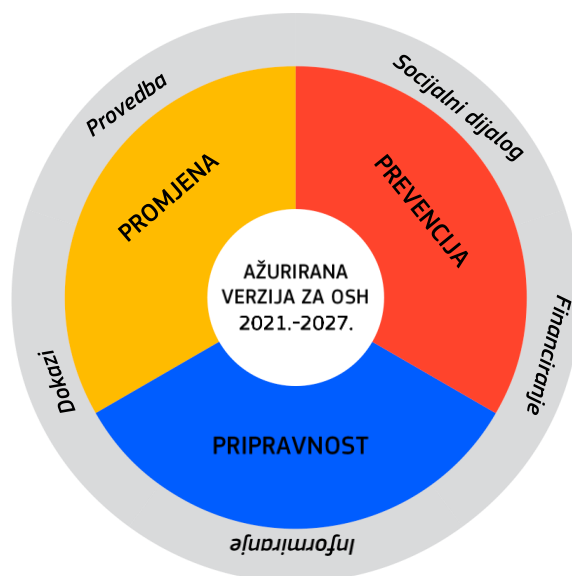
sigurnosti i zdravlja na radu u EU-u” (finsko predsjedništvo); Zaključci Vijeća od 8. lipnja 2020. „Jačanje dobrobiti na radnom mjestu” (hrvatsko predsjedništvo).

¹⁸ Rezolucija Europskog parlamenta od 19. siječnja 2017. o europskom stupu socijalnih prava (2016/2095(INI)); Rezolucija Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o jakoj socijalnoj Europi za pravednu tranziciju (2020/2084(INI)).

¹⁹ SWD(2021) 148/2.

²⁰ SWD(2021) 149/2.

²¹ ESENER 2019.

2.1. Predviđanje promjena i upravljanje promjenama

Mijenja se priroda mnogih zadaća, obrazaca rada i radnih mjesta. Potaknuta **zelenom i digitalnom tranzicijom**, otvorila su se radna mjesta koja prije deset godina nisu postojala. Europski zeleni plan²², digitalna strategija EU-a²³ i nova industrijska strategija za Europu²⁴ zajednički će: i. pokrenuti velika ulaganja; ii. pridonijeti rastu, inovacijama i otvaranju radnih mjesta; i iii. osigurati fleksibilnost i prilike za radnike, poduzeća i samozaposlene osobe. Proračun EU-a od 1,8 bilijuna EUR za razdoblje 2021.–2027., uključujući instrument NextGenerationEU, poduprijet će te inicijative i pridonijeti održivom oporavku. Istodobno, demografske promjene u vidu sve starije radne snage u Europi zahtijevaju stalno promišljanje i odgovor. Zdravlje i sigurnost na radu u tome imaju ključnu ulogu jer radnici postaju sve stariji te je radno okruženje i zadatke potrebno prilagoditi njihovim specifičnim potrebama i rizike svesti na najmanju mjeru. Zelenom knjigom o starenju²⁵ stoga je pokrenuta rasprava o uvjetima sudjelovanja starijih radnika na tržištu rada.

Napredak u tehnologiji može pružiti nove mogućnosti radnicima u svim fazama njihova života i karijere. Digitalne tehnologije radnicima, uključujući radnike s invaliditetom ili starije radnike, i njihovim poslodavcima mogu pružiti digitalno podržana rješenja radi njihova zdravlja i dobrobiti. Taj tehnološki napredak može ponuditi veće mogućnosti za poboljšanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života i za žene i za muškarce te poduprijeti provedbu mjera povezanih sa sigurnošću i zdravljem na radu s pomoću dostupnih alata, informiranja i učinkovitije inspekcije. Robotizacija, upotreba umjetne inteligencije i veća prisutnost rada na daljinu smanjuju rizik od opasnih zadaća, primjerice zadaća povezanih s vrlo zagađenim područjima kao što su sustavi zbrinjavanja

²² https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hr

²³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_en

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52020DC0102>

²⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf

otpadnih voda, odlagališta otpada ili područja fumigacije u poljoprivredi. Međutim, nove tehnologije predstavljaju i niz izazova zbog: i. povećane nestalnosti u odnosu na to kad i gdje se posao obavlja; i ii. rizika povezanih s novim alatima i strojevima. Na sigurnost i zdravlje radnika mogu utjecati i klimatske promjene, među ostalim uslijed povećane temperature okoline, onečišćenja zraka i ekstremnih vremenskih uvjeta.

- ***Osvremenjivanje i pojednostavnjenje pravila EU-a o sigurnosti i zdravlju na radu u kontekstu zelene i digitalne tranzicije***

Zakonodavstvom EU-a o sigurnosti i zdravlju na radu već su obuhvaćeni mnogi **rizici koji proizlaze iz promjena u industriji, opremi i radnim mjestima**. Posljednjih godina osvremenjene su četiri direktive o sigurnosti i zdravlju na radu koje obuhvaćaju osobnu zaštitnu opremu, medicinsku skrb na brodovima, biološke agense na radu i izloženost kemijskim sredstvima²⁶. Komisija je predložila i reviziju Direktive o strojevima²⁷, čime bi se nastojali ukloniti rizici koji proizlaze iz digitalizacije i upotrebe strojeva i koji su relevantni za zdravlje i sigurnost radnika. Predlaže se i prvi pravni okvir o umjetnoj inteligenciji kojim se otklanjaju rizici određenih sustava umjetne inteligencije koji se upotrebljavaju u zapošljavanju, upravljanju radnicima i pristupu samozapošljavanju²⁸. Međutim, znatan tehnološki razvoj, posebno u pogledu **zaslona i radnih mjesta** te razvoja potreba i kapaciteta sve starije radne snage, iziskuje daljnja relevantna zakonodavna ažuriranja. U izvješću Industrija 5.0²⁹ iznosi se vizija o tome kako bi europska industrija mogla predvoditi zelenu i digitalnu tranziciju usklađivanjem prava i potreba radnika s tehnološkim napretkom i granicama planeta.

Promjena oblika rada koji, među ostalim, proizlaze iz digitalizacije, uz znatno povećanje broja stanovnika koji rade na daljinu, isto će tako iziskivati nova i doručena rješenja za sigurnost i zdravlje na radu. Brzo uvođenje bežičnih, mobilnih i drugih naprednih tehnologija, kao i povećana uporaba takvih uređaja za rad, zahtijevaju daljnju analizu izloženosti radnika optičkom zračenju i elektromagnetskim poljima te mogućih štetnih učinaka na zdravlje u slučaju snažnijih uređaja.

Komisija prati opći razvoj novih oblika rada i poslovnih modela, posebno onih povezanih s ekonomijom na zahtjev koja se temelji na internetu. Pokrenula je drugu fazu savjetovanja sa socijalnim partnerima te će krajem 2021., ako socijalni partneri nisu voljni međusobno pregovarati, predložiti inicijativu za poboljšanje radnih uvjeta osoba koje rade putem digitalnih platformi³⁰. Jedan od ključnih ciljeva ove inicijative jest

---

²⁶ Direktiva o osobnoj zaštitnoj opremi (Direktiva Vijeća 89/656/EEZ); o medicinskoj skrbi na brodovima (Direktiva Vijeća 92/29/EEZ); o biološkim agensima na radu (Direktiva 2000/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća); o utvrđivanju petog popisa indikativnih graničnih vrijednosti profesionalne izloženosti (Direktiva Komisije (EU) 2019/1831).

²⁷ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2019-Revision-of-the-Machinery-Directive>

²⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/proposal-regulation-laying-down-harmonised-rules-artificial-intelligence>

²⁹ https://ec.europa.eu/info/news/industry-50-towards-more-sustainable-resilient-and-human-centric-industry-2021-jan-07_en

³⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=522&furtherNews=yes&newsId=10025>

osigurati primjerene radne uvjete, među ostalim u pogledu zdravlja i sigurnosti, za sve osobe koje rade putem platformi. Time će se posebno razjasniti situacija u pogledu pravne stečevine u području sigurnosti i zdravlja na radu koja se primjenjuje na osobe koje su priznate kao radnici, a ne na osobe koje se smatraju samozaposlenim osobama.

S početkom provedbe nekoliko inicijativa u okviru europskog zelenog plana i EU-ove strategije održivosti u području kemikalija³¹, potrebno je preispitati trenutačne granične vrijednosti određenih opasnih tvari koje se upotrebljavaju u postojećim sektorima i sektorima u nastajanju³². To je bitno i za pitanje prijelaza na zeleno gospodarstvo i za prevenciju bolesti povezanih s radom, posebno raka (vidjeti i odjeljak 2.2.). Kad je riječ o **olovu** i **kobaltu**, dvjema opasnim tvarima koje se često upotrebljavaju u tehnologijama obnovljivih izvora energije i u proizvodnji baterija, novi znanstveni podaci ukazuju na to da bi granične vrijednosti trebalo preispitati ili, u slučaju kobalta, utvrditi.

Još jedna takva tvar je **azbest**. Izloženost azbestu bit će čimbenik rizika za zdravlje u valu obnove³³ čiji je cilj pripremiti zgrade za klimatski neutralnu budućnost u kontekstu europskog zelenog plana. Iako se više ne može proizvoditi ni upotrebljavati u EU-u, postoji naslijeđeni problem za radnike na obnovi zgrada pri čemu je često potrebno uklanjanje azbesta upotrijebljenog prije mnogo godina. Izloženost azbestu godišnje uzrokuje oko 88 000 smrtnih slučajeva u Europi te uzrokuje između 55 i 85 % slučajeva raka pluća koji se razvija na radnom mjestu, a procjenjuje se da će stope smrtnosti od te izloženosti i dalje rasti do kraja 2020-ih i 2030-ih³⁴. Na poslodavce se već primjenjuju stroge obveze u pogledu zaštite, planiranja i osposobljavanja. Međutim, s obzirom na najnovije znanstvene dokaze, potrebno je smanjiti graničnu vrijednost izloženosti azbestu. U tu svrhu Komisija pokreće drugo savjetovanje sa socijalnim partnerima³⁵ usporedno s ovim strateškim okvirom.

- ***Naglasak na psihosocijalnim rizicima***

Već prije pandemije oko 84 milijuna osoba³⁶ u EU-u imalo je problema s mentalnim zdravljem. Polovica radnika u EU-u smatra stres uobičajenim na svojem radnom mjestu, a stres pridonosi otprilike polovici svih izgubljenih radnih dana. Gotovo 80 % rukovoditelja zabrinuto je zbog stresa povezanog s radom³⁷.

---

³¹ <https://ec.europa.eu/environment/pdf/chemicals/2020/10/Strategy.pdf>

³² <https://echa.europa.eu/oels-activity-list/-/substance-rev/25140>

³³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Val obnove za Europu – ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjesta, poboljšanje života, COM(2020) 662 final.

³⁴ Rad s azbestom u energetske obnovi (samoinicijativno mišljenje). <https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/news/workers-health-should-not-be-jeopardised-order-make-buildings-energy-efficient>.

³⁵ Dokumenti o savjetovanju bit će objavljeni ovdje: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?advSearchKey=consultationsocialpartners&mode=advancedSubmit&catId=22&doc_submit=&policyArea=0&policyAreaSub=0&country=0&year=0#navItem-1

³⁶ https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/state/docs/2018_healthatglance_rep_en.pdf

³⁷ Eurofound i EU-OSHA (2014.), Psihosocijalni rizici u Europi: Pojavnost i strategije prevencije, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg.

Zbog pandemije gotovo 40 %³⁸ radnika počelo je raditi na puno radno vrijeme na daljinu³⁹. Time tradicionalne granice između poslovnog i privatnog života postaju nejasne te zajedno s drugim trendovima rada na daljinu, kao što su stalna povezanost, nedostatak društvene interakcije i povećana upotreba IKT-a, dovode do dodatnih **psihosocijalnih i ergonomske rizika**.

Dokazi upućuju na to da je za uklanjanje opasnosti za psihosocijalnu dobrobit potreban proces koji uključuje različite faze i kojim se uvode promjene u radno okruženje. Europska komisija financira projekte kojima se rješavaju ti problemi. Cilj je projekata razviti i provesti intervencije za promicanje dobrog mentalnog zdravlja i sprečavanje mentalnih bolesti na radnom mjestu. Konkretno, očekuje se da će projekti programa Obzor 2020. „Magnet4Europe”⁴⁰ i „EMPOWER”⁴¹ uroditi inovativnim rezultatima. Kad je riječ o ključnom osoblju u sektoru zdravstva ili skrbi, cilj projekta „RESPOND” jest otkloniti štetne učinke pandemije bolesti COVID-19 na mentalno zdravlje⁴².

Komisija će:

- osuvremeniti zakonodavni okvir u području sigurnosti i zdravlja na radu koji se odnosi na **digitalizaciju** preispitivanjem Direktive o **radnim mjestima**⁴³ i Direktive o **zaslonima**⁴⁴ do 2023.,
- predložiti **zaštitne granične vrijednosti** za:
  - **azbest** u Direktivi o azbestu na radu⁴⁵ 2022.,
  - **olovo i diizocijanate** u Direktivi o kemijskim sredstvima⁴⁶ 2022.,
  - **kobalt** u Direktivi o karcinogenim i mutagenim tvarima u prvom tromjesečju 2024.,
- pokrenuti kampanju agencije EU-OSHA za zdrava radna mjesta za razdoblje 2023.–2025. u pogledu stvaranja sigurne i zdrave **digitalne** budućnosti, koja će obuhvatiti osobito **psihosocijalne i ergonomske** rizike,
- u suradnji s državama članicama i socijalnim partnerima pripremiti **nezakonodavnu inicijativu na razini EU-a u vezi s mentalnim zdravljem na radnom mjestu** u kojoj se procjenjuju novonastala pitanja povezana s mentalnim zdravljem radnika i predlažu smjernice za djelovanje do kraja 2022.,

³⁸ U usporedbi s početkom 2020., kad je svaka deseta osoba u EU-u radila na daljinu, na puno radno vrijeme ili povremeno, te općenito u visokokvalificiranim zanimanjima u sektorima informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) i sektorima utemeljenima na znanju.

³⁹ https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/jrc120945_policy_brief_-_covid_and_telework_final.pdf

⁴⁰ <https://cordis.europa.eu/project/id/848031>

⁴¹ <https://cordis.europa.eu/project/id/848180>

⁴² <https://www.respond-project.eu>

⁴³ Direktiva Vijeća 89/654/EEZ od 30. studenoga 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za mjesto rada.

⁴⁴ Direktiva Vijeća 90/270/EEZ od 29. svibnja 1990. o minimalnim zahtjevima u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja pri radu sa zaslonima.

⁴⁵ Direktiva 2009/148/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu.

⁴⁶ Direktiva Vijeća 98/24/EZ od 7. travnja 1998. o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika na radu od rizika povezanih s kemijskim sredstvima.

- razviti analitičku osnovu⁴⁷, **e-alate i smjernice** za procjene rizika povezane sa zelenim i digitalnim poslovima i procesima, uključujući posebno **psihosocijalne i ergonomske rizike**,
- zatražiti od stručne skupine za učinkovite načine ulaganja u zdravlje⁴⁸ da do kraja 2021. izradi mišljenje o podršci **mentalnom zdravlju zdravstvenih radnika i drugih članova ključnog osoblja**,
- osigurati odgovarajuće daljnje postupanje u vezi s Rezolucijom Europskog parlamenta o **pravu na isključivanje**⁴⁹.

Komisija poziva države članice:

- da ažuriraju svoje nacionalne pravne okvire, uz savjetovanje sa socijalnim partnerima, kako bi se posvetile uklanjanju rizika za sigurnost i zdravlje na radu i mogućnostima povezanim sa zelenom i digitalnom tranzicijom. Države članice trebale bi se usredotočiti na upotrebu digitalnih alata kako bi se povećala učinkovitost inspekcije rada sprečavanjem i otkrivanjem kršenja zakonodavstva,
- da organiziraju „istorazinske ocjene” koje se bave psihosocijalnim i ergonomskim pitanjima na radu,
- da jačaju praćenje i prikupljanje podataka o stanju mentalnih i psihosocijalnih rizika u svim sektorima.

Komisija poziva socijalne partnere:

- da do 2023. poduzmu mjere i ažuriraju postojeće sporazume na međusektorskoj i sektorskoj razini kako bi se riješili novi problemi sigurnosti i zdravlja na radu povezani s digitalnim tržištem rada, posebno psihosocijalni i ergonomski rizici,
- da pronađu zajednički usuglašena rješenja za suočavanje s izazovima koji proizlaze iz rada na daljinu, digitalizacije i prava na isključivanje, na temelju Okvirnog sporazuma europskih socijalnih partnera o digitalizaciji⁵⁰.

2.2. Bolja prevencija bolesti i nesreća povezanih s radom

Potrebno je uložiti sve napore kako bi se što više smanjio broj smrtnih slučajeva povezanih s radom, u skladu s **pristupom „vizija nula” u**

PREVENCIJA

⁴⁷ Pregled sigurnosti i zdravlja na radu u razdoblju 2021.–2024. u odnosu na digitalizaciju i psihosocijalne rizike, u suradnji s agencijom EU-OSHA.

⁴⁸ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/expert_panel/docs/mandate_workforce_mental-health_en.pdf

⁴⁹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0021_EN.html

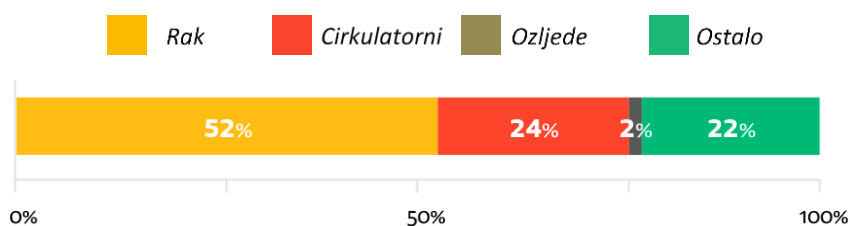
⁵⁰ https://www.etuc.org/system/files/document/file2020-06/Final%2022%2006%2020_Agreement%20on%20Digitalisation%202020.pdf

pregledu smrtnih slučajeva povezanih s radom u EU-u⁵¹. U tom smislu tim se strateškim okvirom jača **kultura prevencije** i u organizacijama i među pojedinačnim radnicima. Sprečavanje smrtnih slučajeva povezanih s radom bit će moguće samo: i. temeljitim **istragama nesreća i smrtnih slučajeva** na radnom mjestu; ii. utvrđivanjem i **uklanjanjem uzroka tih nesreća i smrtnih slučajeva**; iii. **informiranjem** o rizicima povezanim s nesrećama i ozljedama na radu te profesionalnim bolestima; i iv. **jačanjem provedbe** postojećih pravila i smjernica. Pouke izvučene iz „zamalo izbjegnutih nesreća” i kritičnih incidenata te razmjena informacija o tim događajima unaprijedit će analize i prevenciju u EU-u. Na primjer, u poljoprivrednom i šumarskom sektoru u EU-u broj nesreća i smrtnih slučajeva i dalje je neprihvatljivo visok. U tom su pogledu ključni pouzdani podaci o broju nesreća i smrtnih slučajeva na poljoprivrednim gospodarstvima, kao i sveobuhvatno informiranje, među ostalim o potencijalnim rizicima za druge članove obitelji i djecu koji žive na poljoprivrednom gospodarstvu.

Uzroci smrtnih slučajeva povezanih s radom

Rak je najčešći uzrok smrtnih slučajeva povezanih s radom u EU-u (slika 3). Procjenjuje se da karcinogene tvari svake godine uzrokuju 100 000 smrti od raka povezanih s radnim mjestom. Mjere za borbu protiv raka na radnom mjestu ključne su sastavnice europskog plana za borbu protiv raka⁵² kojim se utvrđuje novi pristup EU-a održivoj prevenciji raka, njegovom liječenju i skrbi o oboljelima od raka. Predanost EU-a borbi protiv raka povezanog s radom isto je tako u skladu sa strategijom plana djelovanja za karcinogene tvari⁵³ za razdoblje 2020.–2024. kojom se države članice i socijalni partneri povezuju radi brze provedbe graničnih vrijednosti i drugih odredaba donesenih na razini EU-a, čime se ograničava izloženost u odnosu na 26 opasnih tvari i time poboljšavaju radni uvjeti za oko 40 milijuna radnika.

*Slika 3. Uzroci smrtnih slučajeva povezanih s radom (%) u EU-u*⁵⁴

Izvor: Međunarodna usporedba troškova nesreća i bolesti povezanih s radom, EU-OSHA 2017.

Drugi ključni aspekt poboljšanja zaštite radnika jest rješavanje problema **profesionalnih bolesti krvožilnog sustava**, kao što su bolesti srca ili moždani udar. Iako su bolesti krvožilnog sustava **drugi najveći uzrok smrtnih slučajeva povezanih s radom** u EU-u (slika 3), malo se toga zna o njihovim temeljnim uzrocima i njihovoj povezanosti s

⁵¹ U Rezoluciji Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o jakoj socijalnoj Europi za pravednu tranziciju (2020/2084(INI)) države članice poziva se da se obvežu na eliminiranje smrtnih slučajeva povezanih s radom i smanjenje bolesti povezanih s radom do 2030., a Komisiju da ostvari taj cilj novom strategijom za sigurnost i zdravlje na radu.

⁵² https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/non_communicable_diseases/docs/eu_cancer-plan_hr.pdf

⁵³ <https://roadmaponcarnogens.eu/>

⁵⁴ Podaci EU-a potječu iz razdoblja prije 2021. tako da obuhvaćaju i Ujedinjenu Kraljevinu.

rizicima povezanim s radom. To otežava uvođenje odgovarajućih preventivnih mjera na radnom mjestu. Daljnja istraživanja i prikupljanje podataka te promicanje zdravlja na radnom mjestu i na razini EU-a i na nacionalnoj razini trebali bi biti prioritet. Tim bi se mjerama trebali obuhvatiti i **mišićno-koštani poremećaji** koji pogađaju milijune radnika u EU-u⁵⁵. Mišićno-koštani poremećaji povezani s radom u najgorem slučaju mogu dovesti do invaliditeta i obično nisu povezani s jednim uzrokom, već s kombinacijom fizičkih, psihosocijalnih, organizacijskih i individualnih čimbenika.

- *Opasne tvari*

Opasne tvari mogu se pronaći na gotovo svim radnim mjestima, a svakodnevno su im izloženi milijuni radnika u EU-u.

Općenito, postupak rješavanja problema opasnih tvari na temelju znanstvene procjene, savjetovanja s tripartitnim Savjetodavnim odborom za sigurnost i zdravlje na radu i bliske suradnje svih dionika pokazao se uspješnim, iako je vremenski i resursno zahtjevan. U skladu s tim strateškim okvirom, metodologija za rješavanje problema opasnih tvari i dalje će se ažurirati kako bi se u postupku donošenja odluka prepoznale daljnje **moгуćnosti povećanja učinkovitosti u utvrđivanju graničnih vrijednosti u području sigurnosti i zdravlja na radu**. Usto, Komisija će nastaviti pojednostavnjivati povezanost između sigurnosti i zdravlja na radu i Uredbe REACH⁵⁶ kako bi osigurala zaštitu radnika u skladu s pristupom „jedne procjene po tvari” i ažuriranim konceptom bolje regulative.

Zakonodavni postupak koji je u tijeku u pogledu graničnih vrijednosti za **akrilonitril, spojeve nikla i benzen**⁵⁷ u okviru Direktive o karcinogenim i mutagenim tvarima (CMD) doprinijet će povećanju zaštite od karcinogenih i mutagenih tvari za više od milijun radnika. Nadalje, Savjetodavni odbor za sigurnost i zdravlje na radu utvrđuje tvari kojima je potrebno dati prvenstvo pri razmatranju u skladu s Direktivom o karcinogenim i mutagenim tvarima i Direktivom o kemijskim sredstvima kako bi se osigurala ažurirane granične vrijednosti opasnih kemikalija.

Prvenstvo će se dati ažuriranju i proširenju zaštite radnika izloženih **reproduktivno toksičnim tvarima**, u skladu sa zahtjevima Europskog parlamenta. Reprodukativno toksične tvari mogu imati dvije skupine različitih posljedica: i. posljedice po spolnu funkciju i plodnost; i ii. posljedice po razvoj fetusa ili djeteta. To su ozbiljni rizici za zdravlje i mogu dovesti do spontanog pobačaja, mrtvorodenja ili slabijeg kognitivnog razvoja začete djece. Prema procjeni najgoreg scenarija, reprodukativno toksične tvari mogu svake godine uzrokovati do 1 274 nova slučaja tegoba s reprodukativnim zdravljem, što dovodi do gospodarskih troškova od 381 milijun eura godišnje. Među reprodukativno

---

⁵⁵ <https://healthy-workplaces.eu/hr/about-topic/what-issue>

⁵⁶ Uredba o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (https://ec.europa.eu/environment/chemicals/reach/reach_en.htm).

⁵⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0571>

toksičnim tvarima, bolestima najviše pridonosi **olovo**⁵⁸. Stoga će budući prijedlog strožih obvezujućih graničnih vrijednosti za olovo biti važan korak naprijed u rješavanju problema reproduktivno toksičnih tvari. Međutim, bit će ključno izraditi i poseban popis ključnih reproduktivno toksičnih tvari koje treba hitno razmotriti. Usporedno s time, Radna skupina za kemikalije pri Savjetodavnom odboru za sigurnost i zdravlje na radu nastavit će raspravljati o potrebi za uvrštavanjem reproduktivno toksičnih tvari i opasnih lijekova u Direktivu o karcinogenim i mutagenim tvarima, kao i o metodologiji za utvrđivanje graničnih vrijednosti.

Europski parlament i dionici naglasili su i potrebu za zaštitom zdravstvenog osoblja koje je izloženo **opasnim lijekovima**, kao i drugim rizicima. Europska komisija i agencija EU-OSHA pokrenule su opsežne studije i dijaloge sa stručnjacima i dionicima o tome kako se suočiti s tim rizicima u okviru učinkovite zdravstvene skrbi. To je ukazalo na veliku potrebu za daljnjim osposobljavanjem, uputama i smjericama, kao i na izazove donošenja obvezujućeg zakonodavstva za rješavanje tog pitanja.

Promicanje zdravlja na radu

Zdrava radna snaga temelj je snažnog i otpornog gospodarstva i društva. Poticanjem odabira zdravog načina života na radnom mjestu može se znatno smanjiti učestalost izostajanja s posla, oboljenja i nezaraznih bolesti (poput raka, pretilosti, bolesti srca i krvožilnog sustava i dijabetesa). Primjerice, u okviru europskog plana za borbu protiv raka pokrenut će se mjere za poboljšanje zdravstvene pismenosti povezane s rizicima od raka i odrednicama zdravlja kako bi se ljudima, uključujući radnike, pružile informacije i sredstva koji su im potrebni za donošenje zdravijih odluka.

Radna mjesta za sve

Priznavanje različitosti, uključujući rodne razlike i nejednakosti, te borba protiv diskriminacije među radnom snagom ključni su u stvaranju pretpostavki za sigurnost i zdravlje žena i muškaraca, među ostalim i pri procjeni rizika na radnom mjestu. Primjerice, pandemija je naglasila rizike od loše prilagođenih sredstava za rad i opreme (npr. žene u zdravstvenom sektoru moraju nositi osobnu zaštitnu opremu izrađenu za muškarce) i potrebu za pružanjem točnih, pravodobnih i lako razumljivih informacija kako bi se osiguralo da svi radnici, uključujući one u najnepovoljnijem položaju, mogu u potpunosti shvatiti pravila na radnom mjestu i ostvariti svoja prava. Poticat će se mjere za izbjegavanje rodne pristranosti pri procjeni i određivanju prioriteta rizika za djelovanje tako što će se osigurati: i. zastupljenost **spolova** u savjetovanjima s radnicima; ii. osposobljavanje prilagođeno osobnoj situaciji zaposlenika; i iii. prepoznavanje rizika u zanimanjima koja su se dugo zanemarivala ili smatrala „lakšim poslovima” (npr. njegovatelj i čistači).

---

⁵⁸ Studija o reproduktivno toksičnim kemikalijama. <https://ec.europa.eu/social/>

U skladu sa strategijom Komisije za prava osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2030.⁵⁹, Komisija će predstaviti paket za poboljšanje rezultata koje na tržištu rada ostvaruju **osobe s invaliditetom**. Taj će paket uključivati smjernice i potporu za uzajamno učenje o: osiguravanju zdravlja i sigurnosti na radu te o programima profesionalne rehabilitacije osoba koje pate od kroničnih bolesti ili su stradale u nesrećama.

Nasilje, uznemiravanje ili diskriminacija na radnom mjestu, bez obzira na to temelji li se na spolu, dobi, invaliditetu, vjeri ili uvjerenju, rasnom ili etničkom podrijetlu ili spolnoj orijentaciji, može utjecati na sigurnost i zdravlje radnika te se stoga negativno odraziti na pogođene osobe, njihove obitelji, suradnike, organizacije i društvo u cjelini. To može dovesti i do izrabljivanja radne snage. Komisija će procijeniti kako ojačati učinkovitost Direktive o sankcijama za poslodavce (2009/52/EZ), među ostalim u pogledu inspekcija rada usmjerenih na posebno ranjive skupine radnika. Komisija je predložila odluku Vijeća kojom se države članice ovlašćuju da u interesu EU-a ratificiraju Konvenciju protiv nasilja i uznemiravanja iz 2019. (br. 190)⁶⁰ Međunarodne organizacije rada. Konvencija uključuje i posebna pravila o rodno uvjetovanom nasilju i uznemiravanju na radu, koja će se ojačati predstojećim zakonodavnim prijedlogom o sprečavanju i borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, kako je najavljeno u Strategiji za rodnu ravnopravnost 2020.–2025.⁶¹

Komisija će:

- promicati **pristup „vizija nula”** kad je riječ o smrtnim slučajevima povezanim s radom tako što će:
  - poboljšati prikupljanje podataka o nesrećama na radu i profesionalnim bolestima te analizirati osnovne uzroke svake smrti ili ozljede povezane s radom,
  - osnovati posebnu tripartitnu radnu skupinu za „viziju nula” pri Savjetodavnom odboru za sigurnost i zdravlje na radu te izrađivati ciljne mjere informiranja i mehanizme za jačanje svijesti,
  - jačati provedbu podupiranjem Odbora viših inspektora rada u širenju svijesti o smanjenju broja smrtnih slučajeva povezanih s radom na razini poduzeća, razmjeni dobre prakse i podupiranju boljeg osposobljavanja inspektorata rada,
- ažurirati pravila EU-a o opasnim tvarima radi borbe protiv **raka, reproduktivnih bolesti i bolesti dišnog sustava** tako što će:
  - 2023. pokrenuti savjetovanje sa socijalnim partnerima o smanjenim graničnim vrijednostima za **dimove kod zavarivanja, policikličke aromatske ugljikovodike, izopren i 1,4-dioksan** u okviru Direktive o karcinogenim i mutagenim tvarima⁶²,

⁵⁹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=hr&pubId=8376&furtherPubs=yes>

⁶⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0024>

⁶¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52020DC0152>

⁶² Peta revizija Direktive o karcinogenim i mutagenim tvarima.

- do kraja 2021. utvrditi prioritetni popis **reproduktivno toksičnih tvari** koje treba uzeti u obzir u relevantnim direktivama,
- do 2022. osigurati ažurirane smjernice, među ostalim o osposobljavanju, protokolima, nadzoru i praćenju, radi zaštite radnika od izloženosti **opasnim lijekovima**,
- do prvog tromjesečja 2024. izraditi pregled sigurnosti i zdravlja na radu u **sektoru zdravstva i skrbi** u suradnji s agencijom EU-OSHA,
- poduprijeti informiranje o **mišićno-koštanim poremećajima, raku i mentalnom zdravlju**, kao i o **uznemiravanju na radnom mjestu i rodnoj pristranosti**,
- pružati sektorske informacije MSP-ovima u suradnji s agencijom EU-OSHA,
- do kraja 2021. predložiti zakonodavnu inicijativu o sprečavanju i borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

Komisija poziva države članice:

- da rade na primjeni pristupa „**vizija nula**” u pogledu smrtnih slučajeva povezanih s radom u EU-u,
- da uklanjaju profesionalne rizike povezane s **bolestima krvožilnog sustava**,
- da promiču Europski kodeks protiv raka među radnicima kako bi se poboljšala njihova zdravstvena pismenost i smanjili rizici od raka,
- da procijene i uklone rizike naročito u odnosu na **skupine najpogođenije pandemijom**, kao što su osobe s invaliditetom,
- da aktivno podupiru reintegraciju, nediskriminaciju i prilagodbu radnih uvjeta radnika koji su oboljeli od raka ili su preživjeli rak,
- da promiču **rodna pitanja** u izradi, provedbi i izvješćivanju,
- da aktivno otklanjaju **opasnosti u zdravstvenom sektoru** uvođenjem i provedbom postupaka za siguran rad i osiguravanjem **odgovarajućeg osposobljavanja**,
- da osiguraju bolje **smjernice i osposobljavanje** za provedbu mjera procjene i sprečavanja rizika, posebno **za mikropoduzeća te MSP-ove**,

da osiguraju **osposobljavanje poljoprivrednika** preko poljoprivrednih savjetodavnih službi kako bi se poboljšale njihove vještine i svijest o zdravstvenim i sigurnosnim pravilima na poljoprivrednim gospodarstvima, uključujući sigurnu uporabu kemijskih tvari, posebno sredstava za zaštitu bilja. *Komisija poziva socijalne partnere:*

- da u suradnji s agencijom EU-OSHA izrade smjernice za sektor zdravstva usmjerene, među ostalim, na zaštitu radnika od izloženosti **opasnim lijekovima**, čime će se utrti put razvoju internetskog interaktivnog alata za procjenu rizika (OiRA) posebno namijenjenog sektoru zdravstva.

2.3. Povećanje pripravnosti – brz odgovor na prijetnje

U vremenima krize kao što je pandemija bolesti COVID-19, sigurnost i zdravlje na radu imaju ključnu ulogu u pomaganju radnicima, poduzećima i vladama da zaštite živote i upravljaju rizicima za dobrobit,

PRIPRAVNOST

kontinuitet poslovanja i održivost. Stoga je iz pandemije bolesti COVID-19 ključno izvući pouke i povećati pripravnost za moguće buduće zdravstvene krize, ali i nastavak rada nakon pandemije. Poboljšanjem pravodobnosti i učinkovitosti odgovora na takve krize trebalo bi dati veći prioritet mjerama povećane higijene, nefarmaceutskih intervencija i potpore mentalnom zdravlju, a trebalo bi dodatno razviti sinergije između sigurnosti i zdravlja na radu i javnog zdravstva. Sadašnji okvir stoga pridonosi zdravstvenim politikama i pomaže u povećanju pripravnosti za budućnost, usporedno s Komunikacijom o prvim poukama izvučenima iz pandemije bolesti COVID-19⁶³.

Pandemija bolesti COVID-19 ukazala je na važnost opće okvirne obveze poslodavca za provedbu **mjera procjene i sprečavanja rizika** radi otklanjanja zdravstvenih rizika za radnike u slučaju zdravstvene krize. Više nego ikad prije istaknula je potrebu da radnici imaju koristi od radnog okruženja koje smanjuje rizik od prijenosa zaraznih bolesti. Od izbijanja pandemije agencija EU-OSHA izradila je niz dokumenata sa smjernicama i alatima⁶⁴ u dogovoru s nacionalnim tijelima i socijalnim partnerima, čime je poslodavcima, osobito MSP-ovima, omogućeno da se upoznaju⁶⁵ sa zahtjevima sigurnosti i zdravlja na radu u različitim fazama pandemije. Te će se smjernice prilagoditi postupnom stjecanju znanstvenih spoznaja o rizicima i odgovarajućim javnozdravstvenim mjerama. Osim toga, Komisija će razviti **hitne postupke i smjernice** EU-a u području sigurnosti i zdravlja na radu kako bi se omogućilo brzo uvođenje mjera u slučaju zdravstvenih kriza. To bi, među ostalim, uključivalo odredbe o ažuriranim procjenama rizika, mehanizme kojima države članice pravodobno obavješćuju Komisiju o pojavi prijetnji zdravlju u različitim sektorima i na različitim radnim mjestima te s time povezane nacionalne planove za sigurnost i zdravlje na radu.

Istodobno, virus SARS-CoV-2 klasificiran je u skladu s **Direktivom o biološkim agensima**⁶⁶ po hitnom postupku. Tom se odlukom pridonosi zaštiti radnika u objektima u kojima dolazi do izravnog doticaja s virusom, kao što su centri za proizvodnju i distribuciju cjepiva. Komisija će sada pratiti njezinu provedbu i izraditi smjernice za inspektore rada kako bi se osigurala ispravna primjena mjera.

Pandemija je ukazala i na to da u nekim slučajevima mobilni i prekogranični radnici, uključujući **sezonske radnike** iz EU-a i iz trećih zemalja, mogu biti izloženiji nezdravim ili nesigurnim životnim i radnim uvjetima kao što su loši ili prenapučeni smještajni kapaciteti ili nedostatak informacija o njihovim pravima. Komisija je u kontekstu izbijanja bolesti COVID-19 izradila smjernice o sezonskim radnicima i radnicima u prometnom sektoru u EU-u. U tim se smjernicama države članice i poduzeća poziva da ispunjavaju svoje obveze zaštite prijeko potrebnih i ranjivih radnika, među ostalim i ispunjavanjem svojih obveza u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu. Uz potporu

---

⁶³ https://ec.europa.eu/info/files/communication-early-lessons-covid-19-pandemic_en

⁶⁴ <https://osha.europa.eu/hr/themes/covid-19-resources-workplace>

⁶⁵ <https://osha.europa.eu/hr/publications/covid-19-back-workplace-adapting-workplaces-and-protecting-workers/view>

⁶⁶ Direktiva 2000/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem biološkim agensima na radu.

Europske komisije, i Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA) u lipnju 2021. pokrenulo je informativnu kampanju pod nazivom „prava za sve sezone”, kojom se skreće pozornost na potrebu za promicanjem pravednih i sigurnih radnih uvjeta sezonskih radnika zaposlenih u državama članicama EU-a⁶⁷. Osim toga, agencija EU-OSHA u suradnji sa SLIC-om među inspektorima rada specijaliziranim za sigurnost i zdravlje na radu u svim državama članicama provodi anketu o stajalištima o visokorizičnim zanimanjima, uključujući sezonski rad.

Iako je EU-ov pristup sigurnosti i zdravlju na radu usmjeren na prevenciju, važno je podupirati i radnike zaražene bolešću COVID-19 i obitelji koje su izgubile svoje članove zbog izloženosti virusu SARS-CoV-2 na radu. U tom smislu većina država članica izvijestila je da COVID-19 priznaje kao profesionalnu bolest. Iako je pitanje profesionalnih bolesti usko povezano sa socijalnom sigurnošću, koja je u nacionalnoj nadležnosti, **Preporukom Komisije o profesionalnim bolestima**⁶⁸ u državama članicama u cilju poticanja konvergencije promiče se priznavanje profesionalnih bolesti navedenih u toj Preporuci.

Priznavanje bolesti COVID-19 kao profesionalne bolesti ili nesreće na radu već je zaživjelo u 25 država članica. Francuska je, primjerice, u rujnu 2020. uvela vladinu uredbu kojom se omogućuje automatsko priznavanje za zdravstvene i slične radnike i stručnjake u slučajevima teške infekcije dišnog sustava. Osim toga, Francuska za takve slučajeve predviđa naknadu. U Danskoj se, nakon procjene nadležnih tijela, slučajevi bolesti COVID-19 mogu priznati i kao profesionalna bolest i kao nesreća na radu u svim zanimanjima te je za njih moguće dobiti naknadu.

Komisija će:

- odmah započeti s temeljitom procjenom učinaka pandemije i učinkovitosti okvira EU-a i nacionalnih okvira za sigurnost i zdravlje na radu kako bi se razvili **hitni postupci i smjernice za brzo uvođenje, provedbu i praćenje mjera u mogućim budućim zdravstvenim krizama**, u bliskoj suradnji s akterima javnog zdravstva,
- do 2022. ažurirati **Preporuku Komisije o profesionalnim bolestima radi uvrštavanja bolesti COVID-19**,
- do 2022. izraditi **smjernice za inspektore rada** o procjeni kvalitete procjena rizika i mjera upravljanja rizikom u skladu s Direktivom o biološkim agensima.

Komisija poziva države članice:

- da izrade planove pripravnosti za buduće krize u okviru nacionalnih strategija za sigurnost i zdravlje na radu, uključujući provedbu smjernica i alata EU-a,
- da do 2023. izrade mehanizme koordinacije među tijelima za javno zdravstvo i tijelima za sigurnost i zdravlje na radu,
- da aktivnije prate i provode učinkovit inspeksijski nadzor ispunjavanja obveza prema sezonskim radnicima zaposlenima u visokorizičnim zanimanjima u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu,

⁶⁷ <https://www.ela.europa.eu/en/news/rights-all-seasons-european-labour-authority-supports-fair-work-seasonal-workers>

⁶⁸ Preporuka Komisije od 19. rujna 2003. o europskoj listi profesionalnih bolesti.

- da jačaju suradnju i razmjenu informacija između inspektorata rada i drugih mjerodavnih nacionalnih tijela kako bi se poboljšali zdravstveni i sigurnosni standardi u svim sektorima zapošljavanja.

3. PROVEDBA AŽURIRANOG STRATEŠKOG OKVIRA

Taj strateški okvir temeljit će se na: i. ojačanoj **bazi dokaza**; ii. snažnom **socijalnom dijalogu**; iii. mobiliziranim **financijskim sredstvima**; iv. poboljšanoj **provedbi**; i v. **informiranju**.

Države članice morat će rješavati **zelena i digitalna pitanja u nacionalnim strategijama za sigurnost i zdravlje na radu te poboljšati prevenciju i pripravnost** kako bi se osiguralo da ažurirane mjere i pristupi dopru do radnog mjesta.

Na razini poduzeća to će se pretočiti u **mjere poslodavaca u području planiranja i predviđanja**. Kako bi im se pružila potpora u toj tranziciji u cilju osiguravanja visoke razine zaštite radnika i održivih rješenja, ali i očuvanja konkurentnosti, potrebne su ciljane i ažurirane **smjernice**, kao i **alati za informiranje i digitalni alati**, posebno oni namijenjeni MSP-ovima.

- **Socijalni dijalog**

Socijalni partneri u posebno su dobrom položaju za iznalaženje rješenja prilagođenih okolnostima određene aktivnosti ili sektora. Sektorski socijalni dijalog na području EU-a snažno pridonosi učinkovitoj provedbi zakonodavstva EU-a iz područja sigurnosti i zdravlja na radu. Komisija će surađivati sa socijalnim partnerima kako bi na sektorskoj razini utvrdila relevantna područja i mjere za provedbu tog strateškog okvira.

- **Baza dokaza**

Istraživanje i prikupljanje podataka i na razini EU-a i na nacionalnoj razini preduvjeti su za sprečavanje profesionalnih bolesti i nesreća. U zakonodavstvo i politiku u području sigurnosti i zdravlja na radu ugrađuju se znanstveni savjeti i najnovija tehnološka dostignuća. Time se Komisiji omogućuje da nastavi donositi politike utemeljene na dokazima kako je utvrđeno u Komunikaciji o boljoj regulativi iz 2021.⁶⁹

Temelj za postizanje ciljeva provedbe promjena, prevencije i pripravnosti u području sigurnosti i zdravlja na radu bit će ankete, prikupljanje podataka i istorazinske ocjene usmjereni na određene teme u postojećem okviru, i na nacionalnoj razini i na razini EU-a. Mjere moraju sadržavati komponentu rodne svijesti i biti prilagođene okolnostima svih radnika, uključujući: i. potrebe mladih radnika koji ulaze u svijet rada; ii. potrebe osoba s invaliditetom; i iii. potrebe sve starije radne snage koja mora držati korak s brzim razvojem moderne tehnologije i u kojoj raste raširenost kroničnih bolesti i invaliditeta⁷⁰.

⁶⁹ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-joining-forces-make-better-laws_en

⁷⁰ Starenje radne snage: posljedice za sigurnost i zdravlje na radu. Pregled istraživanja. EU-OSHA, 2016.

- **Primjena i praćenje strateškog okvira**

Uspjeh ovog strateškog okvira uvelike ovisi o njegovoj provedbi na nacionalnoj i lokalnoj razini. Kako bi se to postiglo, države članice pozivaju se: i. da **ažuriraju svoje postojeće strategije za sigurnost i zdravlje na radu**; ii. da uzmu u obzir ažurirani pristup zaštiti radnika na lokalnoj razini; i iii. da zaustave silazni trend broja inspekcija rada u nekim državama članicama⁷¹ jačanjem terenskih inspekcija.

Na **sastanku na vrhu o procjeni stanja sigurnosti i zdravlja na radu 2023.**, na kojem će se okupiti institucije EU-a, države članice, socijalni partneri, agencija EU-OSHA i drugi relevantni dionici, bit će govora o prvim stečenim iskustvima i preporučit će se moguće potrebno preusmjeravanje ove strategije. Na sastanku na vrhu pozornost će se usmjeriti na napredak postignut u vezi s pristupom „vizija nula” u pogledu smrtnih slučajeva povezanih s radom, kao i na pripravnost za moguće buduće prijetnje zdravlju i sigurnosti radnikâ.

U akcijskom planu za europski stup socijalnih prava Komisija je predložila **novi pokazatelj nesreća na radu sa smrtnim ishodom** u revidiranom pregledu socijalnih pokazatelja. Taj će novi pokazatelj biti ključan element praćenja EU-ove „vizije nula”.

Tim strateškim okvirom pridonijet će se i poboljšanju **primjene i provedbe postojećeg prava EU-a**, npr. u **aktivnostima inspektora rada**, uz potporu relevantnih dionika (npr. ACSH, EU-OSHA i SLIC). Pružanjem smjernica inspektorima rada i njihovim osposobljavanjem na razini EU-a i na nacionalnoj razini radi promicanja suradnje i inovativnih metoda inspekcije pomaže se u poboljšanju dosljedne provedbe u svim državama članicama. Nadalje, Komisija će surađivati s agencijom EU-OSHA na razvoju pomoćnih alata i smjernica za poslodavce, posebno mikropoduzeća i mala poduzeća, kako bi se uskladili sa zakonodavstvom o sigurnosti i zdravlju na radu.

- **Informiranje i izgradnja kapaciteta**

Dva su preduvjeta za ostvarivanje pristupa „vizija nula” u odnosu na smrtnu slučajevu povezane s radom: i. **informiranje** o rizicima povezanim s nesrećama i ozljedama na radu te profesionalnim bolestima; ii. **jačanje kapaciteta** poslodavaca kako bi se osposobljavanjem i obrazovanjem zajamčila sigurnost na radu; i iii. svi akteri prihvaćaju svoju odgovornost za pridržavanje pravila i smjernica. Agencija EU-OSHA bit će trajno usmjerena na informiranje, osobito pri provedbi pregleda digitalizacije u području sigurnosti i zdravlja na radu te Kampanje za zdrava radna mjesta 2023.–2025.: sigurnost i zdravlje na radu i digitalizacija. To će doprinijeti produbljivanju znanja i jačoj svijesti o rizicima tog razvoja događaja.

---

⁷¹ Europska komisija (2021.): *Study to support the evaluation of the EU Strategic Framework on health and safety at work 2014-2020 – Final Report* (Studija kao temelj za evaluaciju strateškog okvira EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu 2014.–2020. – Završno izvješće).

- **Financiranje**

Sredstva EU-a, osobito iz mehanizma za oporavak i otpornost i fondova kohezijske politike, mogu se upotrijebiti za mobilizaciju ulaganja u djelovanje u području sigurnosti i zdravlja na radu. Modernizaciju EU-a poduprijet će se s više od 50 % sredstava iz novog dugoročnog proračuna EU-a i instrumenta NextGenerationEU, posebno ulaganjem u istraživanje i inovacije, zelenu i digitalnu tranziciju, pripravnost, oporavak i otpornost. Sredstva iz Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) na raspolaganju su za potporu mjerama za promicanje održivog i kvalitetnog zapošljavanja i socijalne uključenosti, pri čemu je za potonje namijenjeno 25 %. Države članice mogu se koristiti sredstvima iz fonda ESF+ za ulaganja u: i. inovativne i produktivnije načine rada; ii. osposobljavanje; iii. kampanje informiranja i jačanja svijesti o zdravim načinima života; iv. dobrobit na radnom mjestu; i v. podršku inspektorima rada. Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) može osigurati sredstva za prilagođenija radna okruženja, digitalna rješenja i opremu. EFRR i Kohezijski fond mogu pridonijeti povezivanju ruralnih i udaljenih područja. U okviru EU-ova novog zdravstvenog programa „EU za zdravlje 2021.–2027.” osigurat će se i znatna potpora za borbu protiv raka. Osim toga, programom „EU za zdravlje 2021.–2027.” doprinijet će se: i. prevenciji bolesti i promicanju zdravlja sve starijeg stanovništva; i ii. pojačanom nadzoru prijetnji zdravlju. EU će podupirati države članice i zdravstvenim istraživanjima u okviru misije za borbu protiv raka koja je dio Obzora Europa⁷² i objedinjuje inovativne pristupe istraživanju i javnom zdravlju s naglaskom na prevenciji raka, kao i infrastrukturom potrebnom za digitalne zdravstvene alate u okviru Instrumenta za povezivanje Europe. Nekoliko tema povezanih sa sigurnošću i zdravljem na radu predloženo je u prvim programima rada Obzora Europa u okviru klastera Zdravlje. Nadalje, rezultati aktualnih istraživanja o sigurnosti i zdravlju na radu koja se financiraju u okviru programa Obzor 2020. pružit će vrijedan doprinos, primjerice iz područja mentalnog zdravlja na radu⁷³. Dostupan je i novi instrument za tehničku potporu kako bi se državama članicama pomoglo u osmišljavanju i provedbi reformi u području sigurnosti i zdravlja na radu.

4. PROMICANJE UČINKOVITIH STANDARDA SIGURNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU U SVIJETU

U globaliziranom svijetu prijetnje zdravlju i sigurnosti ne poznaju granice. Zemlje diljem svijeta imaju koristi od razmjene najboljih praksi i uzajamnog učenja iz iskustava. Ključno je **ojačati suradnju s partnerskim zemljama EU-a, regionalnim i međunarodnim organizacijama te drugim međunarodnim forumima kako bi se na globalnoj razini podigli standardi sigurnosti i zdravlja na radu.**

Komisija će surađivati s Međunarodnom organizacijom rada (MOR) u provedbi i praćenju Deklaracije iz 2019. povodom njezine stote obljetnice o budućnosti rada. Taj će

---

⁷² Opći je cilj misije *spasiti više od tri milijuna života do 2030., a oboljelima od raka omogućiti dulji i bolji život.*

⁷³ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/03a2c022-9c01-11eb-b85c-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-199503195#document-info>

angažman uključivati potporu integraciji prava na sigurne i zdrave uvjete rada u MOR-ov okvir temeljnih načela i prava pri radu. Osobito će važna biti suradnja s MOR-om i SZO-om u pogledu podataka i znanja. Ta će suradnja, zajedno s državama članicama, uključivati potporu za osmišljanje novog pokazatelja smrtnosti od bolesti koje se pripisuju čimbenicima profesionalnog rizika kao dio ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

Komisija će poticati sigurnost i zdravlje na radu u globalnim lancima opskrbe i poduzećima koja posluju u zemljama s niskim i srednjim dohotkom. To će posebno uključivati nastavak sudjelovanja u okvirnim inicijativama kao što su Fond vizije nula (Vision Zero Fund) koji su 2015. pokrenule države članice skupine G7, Sporazum o sigurnijim radnim mjestima skupine G20 te mreža stručnjaka za sigurnost i zdravlje na radu.

Ključno je: i. osigurati da se standardi sigurnosti i zdravlja na radu propisno uzimaju u obzir kao dio obveza u pogledu radnih i socijalnih standarda; i ii. promicati šire pitanje dostojanstvenog rada u budućim trgovinskim sporazumima EU-a. Te bi obveze trebalo poduprijeti učinkovitom provedbom trgovinskih sporazuma EU-a, slijedeći nedavni primjer Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Japana.

Komisija će nastaviti razvijati bilateralnu suradnju s partnerskim zemljama radi promicanja boljih radnih uvjeta, čime će se otklanjati nejednakost i unapređivati ljudski razvoj u svijetu. Osim toga, bilateralna suradnja s SAD-om nastavit će se u okviru preispitanog i ažuriranog zajedničkog programa za sigurnost i zdravlje na radu te će se pokrenuti nova suradnja, posebno s Kanadom.

Zemlje kandidatkinje i potencijalni kandidati podupirat će se u njihovim nastojanjima da usklade svoje pravne okvire i politike o sigurnosti i zdravlju na radu s pravnom stečevinom EU-a. Za zapadni Balkan to uključuje potporu putem: i. procesa u okviru programa gospodarskih reformi; ii. sastanaka pododborâ; iii. pregovora o Poglavlju 19, prema potrebi; i iv. financijske pomoći koja se pruža aktivnostima agencije EU-OSHA i kao potpora agencijama za sigurnost i zdravlje na radu.

Bilateralna suradnja u području sigurnosti i zdravlja na radu razvijat će se s istočnim i južnim susjedstvom EU-a, kao i promicanjem regionalne suradnje, među ostalim putem Istočnog partnerstva i Unije za Mediteran.

5. ZAKLJUČAK

Cilj je ovog strateškog okvira mobilizirati institucije EU-a, države članice, socijalne partnere i druge relevantne dionike oko zajedničkih prioriteta u pogledu zaštite zdravlja i sigurnosti radnika. Primjenjuje se na sve relevantne strane koje se bave zdravljem i sigurnošću na radu (nacionalne uprave uključujući inspektorate rada, poslodavce, radnike i druge relevantne aktere u području sigurnosti i zdravlja na radu) te stvara okvir za djelovanje, suradnju i razmjenu.

Komisija će surađivati s državama članicama i socijalnim partnerima kako bi: i. se posvetila **promjenama** u novom svijetu rada; ii. doprinijela **sprečavanju** nesreća i bolesti na radnom mjestu u skladu s **pristupom „vizija nula”**; i iii. povećala **pripravnost** na moguće buduće zdravstvene krize.

Komisija poziva države članice da ažuriraju i izrade svoje nacionalne strategije za sigurnost i zdravlje na radu u skladu s ovim strateškim okvirom – u suradnji sa socijalnim partnerima – kako bi se osigurala primjena novih mjera na terenu. **Sastanak na vrhu o sigurnosti i zdravlju na radu 2023.** omogućit će pregled napretka povezanog s tim ambicioznim okvirom, kao i procjenu prilagodbe s obzirom na okolnosti koje se brzo mijenjaju.